

VEŘEJNÝ SÁL HRANIČÁŘ

ZPRÁVA O ČINNOSTI SPOLKU 2024

Veřejný sál Hraničář, spolek
Prokopa Diviše 1812/7
Ústí nad Labem 400 01

IČ: 028 16 091

<http://hranicar-usti.cz>

VEŘEJNÝ SÁL HRANIČÁŘ

Veřejný sál Hraničář je otevřenou platformou propojující současné umění a kulturu s každodenním životem, je kulturním centrem, které propojuje kulturní, společenské a vzdělávací instituce, sdružení a spolky v regionu a motivuje je ke vzájemné spolupráci a programu. Je prostorem pro kreativní lidi, kteří potřebují reflektovat jak komunitní, tak celospolečenské změny uměleckými prostředky a jsou schopni svým entuziasmem obohacovat veřejný prostor o neotřelé a kvalitní myšlenky. Zaměřuje se na širokou cílovou skupinu diváků od předškolního věku až po seniory, stejně tak na odbornou i širokou veřejnost. Jeho snahou je propojovat soukromý, státní i neziskový sektor formou kulturních a společenských aktivit. Hraničář se nebojí otevírat kritická témata, která jsou v naší společnosti aktuální. Přesto jasně deklaruje svou politickou nestrannost. Veřejný sál Hraničář je společenstvím tvůrčích lidí, kteří chtějí spolu s dalšími Ústečany svobodně žít přítomnost a hledat, třeba i odvážné, vize pro své město.

Spolek je od března 2014 provozovatelem budovy bývalého kina Hraničář, kterou s pomocí dobrovolníků z celé ČR zrekonstruoval, upravil a po více než čtyřech letech znovu otevřel pro veřejnost jako scénu pro kino, výstavní činnost umělecké galerie, přednášky, koncerty, workshopy, výtvarné dílny, divadlo, koncerty a další kulturně společenský program. Během dvou let se stal největším poskytovatelem kultury ve městě Ústí nad Labem. V roce 2024 realizoval **771 kulturně společenských pořadů, či výstupů, které navštívilo nebo zhlédlo přes 33 912 diváků.** Vedle vlastního kulturního programu nabízí veřejnosti i pořadatelům široké možnosti vyžití pronájmu pro další kulturní pořady.

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPOLKU

Členové spolku (31)

Aleš Bárta	Richard Loskot	Erika Šperlová
Jitka Gazdová	Pavčina Loskotová	Jana Stejskalová/Matoušková
Magdalena Gurská	Aleš Loziak	Ondřej Suchý
Martin Hausenblas	Tomáš Lumpe	Renata Vášová-Kutinová
Jiří Hölzel	Miloš Makovský	Anna Wünschová
Martina Johnová	Franta Marek	Karolína Žákovská
Josef Kadeřábek	Irena Moudrá Wünschová	Ivana Zochová
Karel Karika	Štefan Pecko	David Mikulecký
Miloslav Kolenatý	Tomáš Petermann	Barbora Kropáčková
Markéta Krejčová	Lukáš Pokorný	
Martin Krsek	Barbora Řebíková	

Správní rada

Tomáš Petermann	předseda správní rady
Martina Johnová	místopředsedkyně správní rady
Aleš Loziak	výkonný ředitel
Olga Jarolímková	
Tomáš Lumpe	

Dozorčí rada

Erika Šperlová	předsedkyně dozorčí rady
Aleš Bárta	
Miloslav Kolenatý	

Tým Veřejného sálu Hraníčář

Aleš Loziak	výkonný ředitel
Martina Johnová	kurátorka a produkční Galerie Hraníčář
Zuzana Smetáčková	programový produkční
Lucie Netušilová	asistentka vedení, fundraising
Marie Šrajerová	PR a sociální sítě
Petr Kuneš	produkce filmových pořadů
Tomáš Lumpe	produkce a technické zajištění, fotograf
Štefan Pecko	produkce a technické zajištění
Aleš Bárta	produkce a technické zajištění
Jiří Pletánek	jevištní technik, zvuk, světla
Ivana Abid	úklid

Dobrovolníci

Aleš Bárta (koordinátor)	Markéta Krejčová	Dana Tamchynová
Jitka Polanská	Eva Vogelová	Tereza Brožová
Rozálie Kotková	Kateřina Nová	Marie Stanková
Vít Řezáč	Klára Vlachová	Vojtěch Kučera
Barbora Kučerová	Adéla Stoklasová	Erika Šperlová
Lucie Formanová	Sabina Štíchová	

ZPRÁVA O ČINNOSTI

V roce 2024 spolek uskutečnil nebo se spolupodílel na **771 kulturních akcí**, které navštívilo více jak **33 912 diváků**.

Dramaturgický plán Veřejného sálu Hraničář vychází z možností víceúčelového sálu, akcentuje tradici původního účelu budovy (kino, spolkový sál). Zaměřuje se na širokou cílovou skupinu diváků od předškolního věku až po seniory, stejně tak na odbornou i širokou veřejnost. Jeho snahou je propojovat soukromý, státní a neziskový sektor formou kulturních a společenských aktivit. Hraničář je kulturním centrem, které propojuje kulturní, společenské a vzdělávací instituce, sdružení a spolky, a motivuje je ke vzájemné spolupráci a programu. Celoroční kulturní aktivity zahrnují provoz kina, galerie a doprovodného programu, přednáškovou a vzdělávací činnost a produkci hudebních, divadelních a tanečních vystoupení.

Prostřednictvím výstav současného českého a mezinárodního umění představuje aktuální celospolečenská témata a otevírá nad nimi diskuzi prostřednictvím výstavních projektů. Zvolené téma nahlíží na aktuální celospolečenské otázky mezioborově a interdisciplinárně. V roce 2024 byla realizován tematický výstavní projekt **Good Job** zaměřený na různé umělecké přístupy odkrývající aktuální problematiku práce nejen v kulturním a uměleckém prostředí, a výstavní projekt **Symptomy budoucnosti**, jež se věnoval uměleckému výzkumu a interdisciplinární spolupráci v tématech udržitelnosti, těžby, ochrany přírody a proměny krajiny Podkrušnohoří.

Veřejný sál Hraničář se profiluje vlastními autorskými projekty jako je festival **Celý léto na ulici**, **Festival ilustrace a komiksu (FIK)**, **umělecké sympozium** zabývající environmentální tematikou spojenou s krajinou severozápadních Čech, online magazín **Weblog** a samostatnými ucelenými pořady mezi než patří stálá nabídka **Kina Hraničář** a jeho profilové pořady **Klubové kino**, **Film a společnost**, **Dopolední kino**, **Nedělní filmová odpoledne s výtvarnou dílnou** či **Školní kinoakademie**. V roce 2024, jako každý rok, hostil festival dokumentárních filmů **Jeden svět** (18. — 22. 3. 2023), festival dokumentárních filmů **ElbeDock** (4. — 8. 9.), či v Ústí nad Labem silně etablovaný divadelní festival **Kult**.

Hraničář v roce 2024 spolupracoval s řadou místních, národních i mezinárodních organizací, státních i nestátních organizací, spolků, komunit, jednotlivců a dalších subjektů:

<i>Ministerstvo kultury České republiky</i>	<i>Statutární město Ústí nad Labem</i>
<i>Ústecký kraj</i>	<i>Státní fond kultury</i>
<i>Fakulta umění a designu UJEP</i>	<i>Fakulta životního prostředí UJEP</i>

<i>Dobrovolnické centrum v Ústí nad Labem</i>	<i>ZUŠ Evy Randové</i>
<i>ZŠ Trmice</i>	<i>ZŠ Molekula</i>
<i>Artmap</i>	<i>Artalk</i>
<i>Artyčok.tv</i>	<i>etc. galerie</i>
<i>nGbK – neue Gesellschaft für bildende Kunst</i>	<i>The Green Dealings</i>
<i>Naturschutzstation Osterzgebirge</i>	<i>RE-SET: Platforma pro sociálně-ekologickou transformaci</i>
<i>Cinvald, spolek působící na Cínovci</i>	<i>tranzit.cz</i>
<i>4AM Fórum pro architekturu a média</i>	<i>Bienále Ve věci umění</i>
<i>Německo NUT produkce (Elbe Dock)</i>	<i>Člověk v tísní (Jeden svět)</i>

Oživení veřejného prostoru patří mezi stěžejní téma Veřejného sálu Hraničář. Významným projektem je zejména **Festival Celý léto na ulici** (červenec—srpen) a projekt **Forget Heritage** (ve spolupráci se Statutárním městem Ústí nad Labem), jehož součástí je venkovní mobiliář a venkovní videoprojekce na přilehlou plochu před vstupem do budovy. Videoprojekce jsou inspirovány *Ústeckými NEJ* a k jejich realizaci jsou oslovováni současní výtvarní umělci, grafici a ilustrátoři.

Spolek vydal v červenci 2024 osmé číslo vlastního tématického **Časopisu Hraničář**, který je koncipován jako průvodce uplynulé sezóny. Poukazuje na důležitá témata regionu i samotného města a umožňuje tím čtenáři hlubší vhled do problematiky a ukazuje možné vize odborníků, kteří se tématy dlouhodobě zabývají.

Dlouhodobým cílem spolku je vytvořit z bývalé budovy kina Hraničář stabilní veřejnou kulturní instituci mezinárodního významu s profesionálním zázemím, nezávislou na proměnách politického prostředí, s ambicemi angažovaně zasahovat do sociokulturního prostředí vlastními názory, avšak bez politického zaujetí. V současné době je spolek v dlouhodobém nájmu. Naší prioritou je získat budovu do majetku spolku a snížit provozní náklady budovy vhodnou rekonstrukcí. Geografická poloha nabízí jedinečnou možnost dlouhodobé přeshraniční spolupráce vedoucí k prohlubování nejen česko-německých vztahů a internacionalizaci lokálního prostředí. Diverzifikací mezinárodní spolupráce chce Veřejný sál Hraničář posílit svou pozici v lokálním i mezinárodním měřítku a přispět tak k posílení socio-kulturního zázemí města Ústí nad Labem. Záměrem je vytvořit dlouhodobě udržitelnou koncepci kulturního provozu, která je základem pro dlouhodobé partnerství se státními a veřejnými institucemi, soukromým sektorem a dalšími neveřejnými subjekty.

NÁVŠTĚVNOST

/2024

	počet akcí/výstupů	počet návštěvníků
kino	331	10 534
galerie, výstava včetně doprovodného programu	40	778
program pro školy	182	7037
vlastní autorské projekty Celý léto na ulici, FIK, Analog Fest, Forget Heritage aj.	61	2 856
ostatní kulturní produkce koncerty, divadlo, cestovatelské přednášky aj.	197	13 642
	771	33 912

VÝKAZ ZISKŮ A ZTRÁT

/2024

data k 29. 4. 2025, účetní závěrka není kompletní a uzavřená

Náklady [tis. Kč]	Hlavní	Hospodářská	Celkem
Spotřebované nákupy a nak. služby	7 951	X	7 951
Osobní náklady	3 383	X	3 383
Daně a poplatky	6	X	6
Ostatní náklady	132	X	132
Odpisy, prod. majetek, tvorba a použití rezerv a opravných položek	209	X	209
Daň z příjmů	13	X	13
Náklady celkem	11 688	X	11 688

Výnosy [tis. Kč]	Hlavní	Hospodářská	Celkem
Provozní dotace	6 032	X	6 032
Přijaté příspěvky	195	X	195
Tržby za vlastní výkony a za zboží	5 024	X	5 024
Ostatní výnosy	6	X	6
Tržby z prodeje majetku	0	X	0
Výnosy celkem	11 257	0	11 257

Výsledek hospodaření před zdaněním	-431	X	-431
Výsledek hospodaření po zdanění	-431	X	-431

VYBRANÉ KULTURNÍ UDÁLOSTI, POŘADY A PROJEKTY /2024

KINO

Kino Hraničář nabízí komplexní filmově-vzdělávací cyklus, který je zaměřen na širokou cílovou skupinu od nejmenších dětí po seniory a má za úkol promyšleně seznámit širokou veřejnost s filmovým jazykem, přitáhnout pozornost mladých lidí k filmu jako interpretačnímu prostředku, umění a médiu.

Dramaturgie Kina Hraničář je sestavena z několika okruhů (Klubové kino, Film a společnost, Dopolední kino, Nedělní filmová odpoledne s výtvarnou dílnou, Školní kinoakademie) a je zaměřena na širokou cílovou skupinu. Hlavním cílem je vytvořit pestrý programovou nabídku kvalitní filmové tvorby a zároveň nabídnout publiku další navazující program ve formě diskuzí, přednášek, setkání s tvůrci filmů, tvůrčích dílen aj. Cílem je promyšleně seznámit širokou veřejnost s filmovým jazykem, přitáhnout pozornost k filmu jako interpretačnímu a výchovnému prostředku, umění a médiu. Zároveň vnímáme jako důležité jeho mezioborové propojování s dalšími kulturně-společenskými obory po teoretické i praktické stránce. Kino Hraničář nabízí jedinou programovou alternativu k čistě komerčně zaměřené filmové produkci ústeckého multikina.

Ve spolupráci s Filmovou kanceláří Ústeckého kraje se nám společně podařilo v letech 2019–2024 uspořádat řadu premiérových i předpremiérových filmových projekcí českých filmů a seriálů za účasti jejich tvůrců a protagonistů (Zápisník alkoholičky, Limity, aj.). V této spolupráci nadále pokračujeme a propagujeme tak město Ústí nad Labem jako atraktivní destinaci nejen pro filmová a televizní natáčení, ale především jako vhodné místo pro významné společenské události.

NEDĚLNÍ FILMOVÁ ODPOLEDNE S VÝTVARNOU DÍLNOU

Koncept programu je založen na filmové projekci s následnou výtvarnou dílnou. Výběr filmu se neorientuje na běžnou komerční projekci, naopak vyhledává kvalitní filmová díla (pohádky, animované filmy), která mohou pozitivně ovlivnit vývoj dětského diváka. Při výběru filmů je mj. zohledňováno půlroční téma Veřejného sálu Hraničář. Dílna tematicky navazuje na film, v dílně se s tématem pracuje, téma posouvá, dítě má možnost si téma prožít a zpracovat pomocí výtvarného vyjádření. Dílna předpokládá aktivní účast doprovodu dítěte (rodič, prarodič apod.). Její snahou je na jedné straně připravit prostor pro rozvoj kreativity, emocionálního a estetického vnímání, na straně druhé prohlubovat

multigenerační vztahy – dítě–rodič, dítě–prarodič, a to pomocí vzájemné spolupráce dospělého a dítěte, jež zahrnuje kooperaci, společné řešení problémů během práce a následně společný výsledek. Program je veden zkušeným lektorem.

FILM A SPOLEČNOST

Projekt vychází z propojování filmu s dalšími společenskými okruhy – literatura, historie, politologie, hudba, výtvarné umění, mezinárodní vztahy a souvislosti, demokracie, lidská práva aj. Účelem není pracovat s filmovým jazykem, ale zabývat se tématem filmu (souvztažnost titulu k tématu, dobový kontext, společenský aspekt) a podněcovat tak publikum k aktivnímu kritickému myšlení, zejména formou diskuze s pozvanými hosty po skončení filmu. Hosté jsou vybíráni z řad sociologů, filosofů, jazykovědců, kulturních antropologů, umělců, pedagogů a doktorandů UJEP a dalších.

DOPolední KINO

Programová linie nabízí pravidelné dopolední projekce za zvýhodněné vstupné. Program je určen především pro seniory a rodiče s malými dětmi, kteří nemohou ve večerních časech kino navštívit. Projekce pro rodiče s dětmi je realizována se sníženou hladinou zvuku a za mírného osvětlení. Zlevněné vstupné na tato představení platí pro všechny jeho návštěvníky.

	233 filmových projekcí, 5350 diváků
(Klubové) kino	Krvavý Johann, Jeden život, Chudáčci, 4 malí dospělí, To se mi snad zdá, Tancuj, Matyldo, Bob Marley: One Love, Zóna zájmu, Železní bratři, Minulé životy, Oppenheimer, Monty Python a Svatý Grál, Dozorkyně, Limity, SCANDI, Be2Can, La Pelicula a další...
Nedělní kino s výtvarnou dílnou	Ptáci stěhováci, Wonka, Cesta do fantazie, Příběhy ze Zeměmoří, Tonda, Slávka a kouzelné světlo, Šepot srdce, Mimi & Líza: Zahrada, Království koček, Chlapec a volavka a další...
Film a společnost	Přerůst systém, Architektura ČSSR 58–89, EOS: Leonardo - nejslavnější díla, Hranice práce, 15 x 15 x 5, EOS: Klimt a polibek, Po prolomení ticha, Severské filmy a příroda a další...
Dopolední kino (kino senior, baby friendly)	Od marca do mája, Vlny, Výjimečný stav, Ameriánka Janžurka, Zápisník alkoholičky, Zahradníkův rok, Na cestě s mámou, Noc na Karlštejně, Noční klid, A máme co jsme chtěli, Někdy tajemství, Happy End, Tancuj, Matyldo a další...

KREATIVNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Kulturně-edukativní cyklus pořadů pro školy

Ucelený program pro MŠ, ZŠ/ZUŠ a SŠ doplňující předškolní a školní výuku s ohledem na **Rámcové vzdělávací programy**, zejména průřezová témata. Hlavním cílem projektu je využití potenciálu zapojených dětí MŠ a žáků ZŠ v oblasti rozvoje kreativity a jejich budoucího uplatnění nejen v kreativním průmyslu. Program zároveň podporuje současné umělce, kteří jsou z větší části lektory dílčích aktivit. Prostřednictvím různých uměleckých forem a přítomností umělce jako lektora nabízí kreativní přístup k probíranému učivu a jeho poznání skrze tvůrčí činnost. Program seznamuje žáky všech věkových kategorií se současnými sociálními a environmentálními tématy společnosti, či prohlubuje jejich stávající kompetence. Formou tvůrčích přístupů se snaží změnit přístup dítěte k současným technologiím z role pasivního příjemce na **aktivního tvůrčího jedince**.

Projekt zároveň přibližuje současnou **galerijní činnost** vč. jejího přesahu směřující k multioborovému zkoumání daných témat a promyšleně seznamuje žáky a studenty s filmovým jazykem s cílem přitáhnout jejich pozornost k filmu jako interpretačnímu prostředku, umění a médiu.

Projekt obsahuje tři klíčové aktivity:

Audiovizuální výchova kombinuje filmové projekce s dalším navazujícím programem (kreativní dílny, přednášky). V oblasti audiovizuální výchovy promyšleně seznamuje žáky a studenty s filmovým jazykem s cílem přitáhnout jejich pozornost k filmu jako interpretačnímu prostředku, umění a médiu. V rámci filmové nabídky nabízí program společně s filmovou projekcí přednášky či úvodní tematická slova k danému filmu, stejně tak setkání s tvůrci či protagonisty filmu.

Galerijní animace jejichž smyslem je obohatit výuku o přímý kontakt s uměleckým dílem, navazovat vztah s uměním, příp. s umělcem, posilovat vizuální gramotnost žáka, propojovat teorii s praxí. Nejčastěji je umělecké dílo zprostředkováno pomocí zážitku, tvořivé činnosti a diskuze. Zároveň přibližuje současnou galerijní činnost vč. jejího přesahu směřující k multioborovému zkoumání daných témat.

Kreativní dílny zaměřené na konkrétní výtvarné nebo jiné techniky a formy kreativního vyjádření s důrazem na rozvoj dalších dovedností a znalostí – technika, fyzika, chemie, pohybová motorika, elektrotechnika, výtvarné umění, filmová tvorba aj. Formou různorodých tvůrčích přístupů se snaží změnit přístup žáka/studenta k současným technologiím z role pasivního příjemce na aktivního tvůrčího jedince.

	182 akcí, 7037 žáků/studentů
Kinematografie, vybrané tituly	Tonda, Slávka a kouzelné světlo, Život k sežrání, Wonka, Identita: Film o českém grafickém designu, Vlny, Krajina v tísni, Tancuj Matyldo, Labyrint světa a ráj srdce, Bratři, Kde je Anne Franková, Fany a pes a další...
Galerie	komentované prohlídky výstavy, galerijní animace
Kreativní dílny	Laboratorní kufřík, Light graffiti, Sochlab – sochařská laboratoř, Plošková animace, Prostorová animace, Graffiti, Fotografická strukáž, Ztetuj pomeranč, Plstění

HUDEBNÍ KONCERTY

Mezi standardní kulturní nabídku Veřejného sálu Hraničář patří hudební produkce různorodého žánru. Nicméně snahou Hraničáře není přivádět jen osvědčená hudební uskupení patřící do celorepublikového main-streamu, ale naopak zvát stylově osobité hudební projekty z celého světa.

66 akcí, 3140 žáků/studentů
Bára Zmeková a Steven Johnston, Ventolin + Anki, Sýček, Rondokubismus a Peter Kolářčík, Kate Maple, Z ticha, Art by the crooked, Crine Prince + Norbert Morava, Loutky v říji + Peelers + Ed Rosenthal, Andy the doorbum + Aran epochal, Dynamic Muffins a Rock Muffins, Good times only + demowave, Wax Museuma další...

FORGET HERITAGE

Projekt „Forget Heritage“ („Zapomenuté dědictví“) je tříletý projekt běžící v rámci operačního programu Interreg CENTRAL EUROPE, který odstartoval v červnu 2016. Hlavním cílem projektu je podpora spolupráce mezi městy střední Evropy s cílem určit inovativní, reprodukovatelné a udržitelné modely řízení spolupráce veřejného a soukromého sektoru v péči o historické památky a jejich zhodnocování skrze zřizování kulturních a tvůrčích společností. V rámci projektu se vytvářejí nástroje pro zlepšení řízení historických lokalit a nástroje k posílení zapojení občanů v historických lokalitách. Dalším výstupem projektu je model vzdělávání pro řízení historických lokalit, implementace školení pro zaměstnance veřejné správy a pracovníky v oblasti kultury, strategie řízení kulturního dědictví s využitím kulturního průmyslu a pilotní akce projektu zaměřená na inovační řízení historických lokalit.

Zapomenuté dědictví našeho města si připomínáme především 60 Ústeckými NEJ. Hlavním prvkem projektu jsou velkoplošné projekce na plochu chodníku před budovou Hraničáře, o které se pravidelně střídají významní umělci. Součástí projektu je také

realizace venkovního mobiliáře pro posezení. V rámci projektu se návštěvníci mohou mj. těšit na bohatý doprovodný program – koncerty klasické hudby, besedy nebo umělecké instalace. Společně s městem Ústí nad Labem, které tento prestižní projekt Evropské unie vyjednalo, se tak Hraničář bude podílet na připomenutí a oživení bohaté Ústecké historie a dnes již zapomenutých míst.

EDIČNÍ ČINNOST

V rámci ediční činnosti jsme realizovali **vydání časopisu Hraničář v nákladu 400 kusů**, který je distribuován zdarma. Je koncipován jako průvodce uplynulé výstavní sezóny, který přináší textové i obrazové rozšíření a doplnění daných témat z oblasti výtvarného umění, architektury, urbanismu, ekologie, sociologie a dalších příbuzných společenských věd. Dále poukazuje na důležitá témata regionu i samotného města Ústí nad Labem, umožňuje tím čtenáři hlubší vhled do problematiky a ukazuje možné vize odborníků, kteří se tématy dlouhodobě zabývají, a to vše populárně-naučnou formou ilustrovaného časopisu. Součástí zprostředkování důležitých témat směrem k veřejnosti je i vedení hraničářského blogu (<https://hranicar-usti.cz/blog/>), na kterém se 1 × do měsíce objevuje článek odkazující k dramaturgické linii galerie.

PROGRAM PRO RODINY S DĚTMI

Mezi klíčovou cílovou skupinu Veřejného sálu Hraničář patří děti, pro které je během celého roku určen herní **dětský prostor** s názvem **Hraveniště**. V průběhu roku organizujeme 2–3 komponované odpoledne, kdy se prostory Veřejného sálu Hraničář promění na zážitkový prostor (bojové hry, plnění tematických úkolů, atd.) prostřednictvím **site specific instalací**.

GALERIE HRANIČÁŘ

“Síla umění a kultury je inspirativní a má schopnost měnit lidi, vnímání a společnost.”

Idea Galerie Hraničář vychází ze snahy kriticky reflektovat aktuální otázky a konkrétní události ve společnosti. Chceme iniciovat mezinárodní spolupráci, poskytovat příležitost pro učení a sdílení. Galerie podporuje kritické myšlení a nové formy uměleckého a intelektuálního zapojení s pomocí umění, vědy a společnosti. Sestavujeme prostředí, virtuální i skutečná, která nastavují divákovi takové podmínky, aby dílo nerušeně vnímal a inspirovalo ho k jeho vlastní kritické reflexe.

Prostřednictvím výstav současného českého i mezinárodního umění otevírá Galerie Hraničář aktuální témata a diskuzi o nich rozvíjí prostřednictvím různých formátů doprovodných formátů a akcí pro veřejnost. Důležité jsou vzdělávací programy pro studenty a děti.

Galerie Hraničář sídlí v budově bývalého kina Hraničář v centru města Ústí nad Labem. V roce 2014 došlo k znovu oživení celého domu a s ohledem na původní dispozice budovy vznikla tři nová galerijní patra určená nejen pro prezentaci současného umění.

Galerie Hraničář v roce 2024 představila dva komplexní tematicky profilované a společensky angažované výstavní projekty. V termínu 16. 3. – 28. 6. 2024 byla realizována skupinová výstava současného umění s názvem **Good job** doplněná o mezioborový doprovodný program. V termínu 14. 9. 2024 – 16. 2. 2025 byla realizována skupinová výstava současného umění s názvem **Symptomy budoucnosti** s podtitulem *Je lithium řešením klimatické krize?* V průběhu celého roku proběhlo 1 mezioborová dvoudenní konference zaměřená na environmentální výzkum vztahu mezi těžbou lithia a ochranou životního prostředí v Krušných horách.

GOOD JOB

Skupinová výstava *Good job* se obtáčela kolem tématu práce, které je úzce spjato s hodnotovým nastavením naší společnosti, uspořádáním života i trávením volného času. Jakožto ústřední bod ve fungování západní civilizace, stojí práce také v centru myšlenkových rámců hnutí nerůstu, které hledá cesty z kruhu práce, spotřeby a generování nadbytků směrem k spravedlivé, spokojené společnosti. Různé umělecké přístupy zastoupené na výstavě odkrývaly aktuální problematiku práce nejen v kulturním a uměleckém prostředí. Reflektovaly především náš vztah k práci a ptaly se, proč na ní a její klasické formě stále tak lpíme a co pro nás znamená?

Uskupení *Lilky_60200*, nazývající samo sebe také jako „odpočinkový kolektiv“, pro projekt připravilo transparentní hlasovací pult, který se podobal těm z vědomostních soutěží v televizi, kde proti sobě stojí týmy připravené vyhrát nemalou sumu peněz. O přímou zkušenost s prací v kulturním provozu se s návštěvníky dělilo i uskupení Rafani. Výčet hodin strávených ve vlaku, cen jízdenek a času vloženého do projektu *GOOD JOB!* členové skupiny vypsali na černou tabuli, kterou opřeli o zeď naproti svému dalšímu dílu, velkému koberci se stylizovanými neosobními postavičkami pracantů v provozu. Oleje a pastely Martiny Drozd Smutné nebo obrazy Filipa Nádvorníka zachycovaly tíživá témata jako osobní krize nebo s ní spojená nemožnost vstát z postele. Nádvorníkovy obrazy ve vcelku optimistickém duchu ilustrovaly farmářský život. Autor tím zprostředkovával fascinaci, kterou zažívá skrze řemeslnou práci. V kontextu řemeslnosti vystavila své dílo Judita Levitnerová, která pomocí techniky pájení tvoří a upravuje tkaniny. Vrchní patro galerie patřilo mimo jiné skupině Ládví. Tři osmičky v červené a modré barvě připomínaly za sebou postavené kuželky, které buď čekají, až je někdo porazí, nebo se trefí do nekonečna, jež možná také symbolizují a které může znamenat nekonečnost směn, přechodů, roků do důchodu.

Návštěvníci se mohli dobře bavit nad hravou grafikou kolektivu Čarokrásno, jež se postaralo o celou vizuální identitu projektu a které drobnými ilustracemi s nápisy *Well done* či *Excellent Effort* provedly návštěvníky výstavou. Sbírání kartiček s informacemi o dílech a umělcích bylo jako hromadění vizitek v peněženke, které nikdy nevytáhneme.

SYMPTOMY BUDOUNOSTI

Podzimní půlroční výstavu s názvem **Symptomy budoucnosti** s podtitulem *Je lithium řešením klimatické krize?* připravil kurátorský tým Martina Johnová, Anna Remešová a Karolína Žižková. Kurátorská koncepce a dramaturgie projektu se odvíjela od dlouhodobého programu Galerie Hraničář zaměřeného na umělecký výzkum a interdisciplinární spolupráci v tématech udržitelnosti, těžby, ochrany přírody a proměny krajiny Podkrušnohoří. Celkově se projekt skrze umělecký výzkum zabýval transformací Ústecka v globálních souvislostech a seznamoval veřejnost s obdobnými projekty v zahraničí. Tematický výstavní okruh se zaměřoval pomocí umělecké imaginace na vztah lidských i mimolidských aktérů na území plánované těžby a pokoušel se do převládajících politických představ o využití lithia vnést kritickou rovinu týkající se proměn společenského a ekonomického uspořádání, distribuce energetických zdrojů a různého chápání udržitelnosti.

Výstava *Symptomy budoucnosti* sledovala tyto složité témata a také pohyb jednoho prvku po celé délce výrobního řetězce lithiové baterie – od těžby, přes zpracování, výrobu, až k prodeji finálního výrobku, např. elektromobilu či spotřební elektroniky, a k případné recyklaci. Umělecká díla vznikala postupně v průběhu kurátorského výzkumu a jsou

výsledkem opakovaných návštěv Cínovce. Bývalý cínový důl zde například inspiroval *Sáru Märk* k její autorsky zpracované podzemní procházce; specifická místní krajina se zase otiskla do nového fotografického cyklu *Marie Šrajerové*. V lidské historii sloužilo lithium jako lék na dnu a později v psychiatrii jako antidepresivum nebo úleva pro pacienty s bipolární poruchou. Jako reklamní tahák fungovala přítomnost lithia na přelomu 19. a 20. století pro bílinskou kyselku, do jejíž historie se noří *Anastasia Kubrak*. Pro výstavu v galerii hraničář vytvořila Pokoj Dr. Franze A. Reusse a jeho syna, kteří působili v lázních Bílina a dohlíželi na těžbu na Cínovci. Další vystavující – *Šimon Chovan* a *Dominik Styk* – se rozhodli prozkoumat (mimo jiné) téma recyklace. Pro výstavu vzniklo šest nových uměleckých děl či instalací, které se vzájemně doplňovaly a potkávaly. Kromě nových děl českých a slovenských umělců a umělekyní byly na výstavě přítomny také jména mezinárodní umělecké scény, ať už šlo o *Paulu König*, německou umělkyni žijící v Portugalsku, nebo autorské duo *Denise Ferreira da Silva* a *Arjuna Neuman*. Poslední jmenovaní autoři jsou zastoupeni videem *Ancestral Clouds Ancestral Claims* (Dávné mraky, dávné nároky) z roku 2023, které zachycuje prostředí solných plání v Chile, odkud se lithium vyváží na zpracování do Číny a následně do zbytku světa.

Část galerijního prostředí se proměnila díky speciální architektuře výstavy. Ta se zaměřovala na vytvoření edukačního prostoru, tzv. fóra, kde jsou prezentovány aktuální informace týkající se těžby lithia v různých zemích a probíhající umělecký výzkum. Fórum tak poskytovalo prostor pro diskuzi o budoucnosti regionu a také bylo dějištěm doprovodného programu výstavy – např. debaty o komunitní energetice, prezentace nové počítačové hry *Lithium* či autorského čtení.

V rámci doprovodného programu proběhla na začátku listopadu **mezioborová dvoudenní konference** o plánované těžbě lithia a věnovala se české i německé straně Krušných hor. První den proběhly ve Veřejném sále Hraničář tři diskuze o tom, jaké zkušenosti mají místní občanské spolky z vyjednávání o těžbě lithia, jak může toto téma reflektovat současné umění a umělecký výzkum, a jak si představit socio-ekonomickou a energetickou transformaci vedoucí k udržitelné a spravedlivé budoucnosti. Následně umělkyně *Paula König* blíže představila svou tvorbu (artist talk), v níž se věnuje tématům spojeným s vodou i plánovou těžbou lithia v Portugalsku, a kurátorský kolektiv Galerie Hraničář zase probíhající výstavu *Symptomy budoucnosti*, která se ptá, zda může být lithium řešením klimatické krize. Druhý den zavedl účastníky konference na horskou osadu Cínovec, kde proběhla komentovaná procházka na místa plánované těžby lithia. Mezi klíčovou cílovou skupinu Galerie Hraničář patří děti, pro které je během celého roku určen herní dětský prostor s názvem *Hraveniště*. V průběhu roku organizujeme dvě komponované odpoledne, kdy se galerie promění pro potřeby dětského diváka za pomoci site specific instalace, bojové hry a různých úkolů. Pro výstavu vytvořil *Blue pulsar* kolektiv online karetní hru *Lithium*, jejímž cílem bylo přiblížit žákům problematiku těžby nerostných surovin a jejího vlivu na životní prostředí a společnost. Online hra je kritická

vůči extraktivismu a politickému rozhodování, které se neohlíží na komunity žijící v oblasti těžby. Účastníci hry si tak mohli vyzkoušet inkluzivní demokratickou politiku, díky které lépe pochopí nejen politický průběh samotné těžby, ale jsou motivováni i k budování koalice s lokálním obyvatelstvem. Hru lze stáhnout online doma či ve škole a používat tak samostatně jako metodickou pomůcku.

2 × skupinová výstava	1 × konference	1 × festival
2 × umělecké intervence	23 × galerijní animace	1 × online karetní hra
1 × publikační činnost	6 × filmová projekce	10 × workshopy, výtvarné dílny
4 × online program – video medailony	2 × hudební program	2 × komponované odpoledne pro děti
6 × přednášky	6 × literární čtení	31 × komentované prohlídky výstavy

GALERIJNÍ ANIMACE

Animační programy k výstavě jsou určeny zejména vzdělávacím institucím jako jsou ZŠ, SŠ nebo ZUŠ, ale objednat se mohou též další zájmové skupiny (děti a mládež, dospělí, senioři). Obsah galerijních animací je naplňován s ohledem na půlroční tematický program Veřejného sálu Hraničář. Formou teoretických informací i tvůrčích aktivit se účastníci zblízka seznamují s vystavenými díly a lépe pronikají do problematiky aktuálního tématu výstavy současného výtvarného umění. Animační program je vždy připravován s ohledem na konkrétní skupinu účastníků (věk a počet účastníků, časové možnosti skupiny). Animační program vede pedagog specialista ve spolupráci se studenty Katedry výtvarné kultury Pedagogické fakulty UJEP.

FESTIVAL ILUSTRACE, KOMIKSU A VIDEOHER: FIK 2024

Festival ilustrace, komiksu a videoher: FIK 2024 proběhl v termínu 22.—24. 11. 2024 a byl zaměřený na tématické výstavy, diskuze, autorské prezentace a čtení z oblasti kresby, malby, knižní vazby a komiksu, doplněný o hudební a herní program. Samotnému programu pro širokou veřejnost předcházel program pro základní a střední školy, který proběhl v termínu 20.–21. 11. 2024.

Podtitulem letošního ročníku se stalo téma **Peníze a trpaslíci**. Kde jinde řešit peníze, love, kačky, korunky, chechtáky, drobáky i trpaslíky, kteří je nadevšecko milují, než právě ve městě ležícím na samém úpatí Krušných hor, které jsou provrtány skrz na skrz spleťmi chodbami, hlubokými štolami a tajemnými komnatami?

Ilustrátorka **Alžběta Zemanová** se věnuje knižní ilustraci a tvorbě látkových i papírových hraček. Pro festival si připravila trpasličí výstavu, kterou doplní studentka z pražské UMPRUM **Barbora Tomová**. Ta vytvořila hravý set *Hele... trpaslík!*, který obsahuje mapu, lexikon, leporelo s pohádkou i zvonkohru poodhalující fenomén trpaslíků a jejich světa.

Videoherní blok je součástí festivalu od roku 2019. Skládá se z přednášek, diskusí a výstav, skrze něž se snaží rozšiřovat volnější uvažování nad herní koncepcí a posouvat obzory v sociálně-kulturním i historickém kontextu. Pedagog a výzkumník **Jaroslav Švelch** úsobil na Katedře mediálních studií FSV UK a na Katedře herního designu FAMU pohovořil o tom, jak to je s příšerami v herním světě. Slovenská umělecká dvojce **Jozef Pavelka** a **Vlado Ganaj** představili svoji RPG hru *Felvidék*, která nás vrací do fiktivní župy středověku v oblasti horních Uher.

Jeden měsíc před festivalem se odehrál ústecký **Game Jam**, jehož výsledky byly představeny na FIK festivalu v rámci videoherního bloku. Hry si návštěvníci mohou zahrát v průběhu celého následujícího roku v naší unikátní DIY arkádové mašině **FIKMAT** v Hraničáři.

Celý festival přinesl návštěvníkům možnost zúčastnit se řady kreativních workshopů. Děti ze škol i široké veřejnosti si mohli vyzkoušet, jak se tisknou peníze. **Klára Vlachová** s **Jakubem Klimešem** předvedli formou linorytu vícebarevný tisk a zaměřili se na zobrazování osobností, vodoznaků a rozvržení nejen českých bankovek. S komiksovým tvůrcem **Markem Rubcem** si účastníci nakreslili svůj autorský komiks inspirovaný světem trpaslíků. Pod vedením grafika, tiskaře a člena královéhradeckého vizuálního studia *Upupaepop* **Jakuba Horského** se seznámili s tiskem autorských grafických listů s geometrickými kompozicemi vytvořenými za pomoci modulární grafické stavebnice.

I v letošním roce proběhlo několik autorských výstav v prázdných výlohách na pěší zóně Masarykovy ulice – horní Parter. Ilustrátorka **Magdalena Rutová** vystavila ve výlohách svůj projekt *Omezený rozpočet bohužel*, který poukazuje na to, že se tvůrci během své práce dostanou do situace nedostatečného finančního ohodnocení. Spolu s **Jindřichem Janíčkem** udílí *Cenu Akademie ilustrace Madly a Jindry*, první tuzemské ilustrátorské ocenění formou peněz v hotovosti. **Martin Raudenský** se studenty a studentkami z Fakulty umění a designu UJEP prezentoval na výlepové ploše před ústeckým hlavním nádražím serii plakátů. Za pomoci hravé modulární stavebnice **Jakuba Horského** vznikly motivy s tématem festivalu a podařila se vylaserovat i nová abeceda.

Hudební program zahájilo hudební uskupení **Ezcape**, které ve svých skladbách kombinuje zvuk synth a post punku s elektronickou hudbou a rapem. Ve svém letošním prvním a doposud jediném ep s názvem *Ezctape* se zamotá do kabelů a čerpá z počítačové tematiky. V sobotu večer návštěvníci mohli přijít do útulného přítmi kinosálu Hraničář si poslechnout koncert **DVA** a jejich nové album *Piri Piri*.

Součástí participativních nástrojů, jak udržet kontakt s pravidelnými návštěvníky, byla několikadenní kresebná soutěž na téma *Peníze a trpaslíci*. Tři nejlepší autory vyhlásila porota FIK týmu během pátečního slavnostního zahájení a jednoho výherce si vybrala veřejnost pomocí hlasování na sociálních sítích.

Festival se v letošním roce setkal s pozitivními ohlasy z řad účastníků i účastnic, které tvořili především studenti z místních středních škol a univerzity. Díky této akci do města Ústí nad Labem zavítali návštěvníci i z dalších měst z celé České republiky a díky tomu si festival získává stabilní a prestižní pozici na poli českých festivalů zaměřených na komiks, ilustraci, videohry i výtvarné umění.

<https://www.fikfestival.cz/>

13 × výstavy a komentované prohlídky k výstavám	4 × přednáška ostatní
9 × výtvarné dílny, workshopy, masterclass	2 × komentovaná procházka
9 × workshop pro školy	6 × hudební vystoupení
2 × moderovaná diskuze	1 × tanečně-hudební performance
2 × přednáška autorských projektů	1 × filmy/animace

FESTIVAL “CELÝ LÉTO NA ULICI”

Festival *Celý léto na ulici* přináší do Ústí nad Labem již od roku 2015 formát venkovní kulturní akce, která oživuje veřejný prostor v centru města. Obyvatelům města chce svou atmosférou i možnostmi kulturního vyžití navodit atmosféru příjemné dovolené ve městě. V době letních prázdnin vytváří v centru města příležitost pro kulturní oddech i aktivní relaxaci a především místo pro setkávání, čímž podporuje pozitivní vztah k městu a ukazuje možnosti kreativního využití městského veřejného prostoru.

Hraničář nabídl během letních prázdnin od července do srpna pravidelný kulturní a vzdělávací program, který byl dle možností realizován především ve veřejném prostoru na venkovní piazzettě před budovou Hraničáře.

Dramaturgie programu je koncipována vhodnou kombinací různých forem kulturních a volnočasových aktivit určených pro všechny věkové skupiny – děti, rodiče, mladí lidé, střední věková skupina, senioři. Program je sestaven z následujících forem: kreativní dílny, workshopy, hudební a divadelní vystoupení, společenské či sportovní aktivity (zahradničení, tanec, šití, sítotisk, joga, aj.), venkovní second-hand, swap rostlin aj. Dramaturgie programu mj. staví na pravidelnosti, např. středa je věnována vždy rodinám s dětmi (kreativní dílny); úterky a čtvrtky filmovým projekcím, pátky hudební a taneční produkce, soboty letní kino atd. Dáváme příležitost jak regionálním umělcům, tak i zajímavým kulturně uměleckým projektům z celé ČR a světa. Každoročně věnujeme 1-2 dny komponovanému programu, který je zaměřený na prezentaci národnostních menšin formou kulturní produkce (hudba, tanec, atd.).

Smyslem aktivit je mj. poukázat na potenciál tohoto veřejného prostoru a jeho možné budoucí architektonické řešení pro kulturně-relaxační zónu v centru města. Zároveň se obecně snaží pobídnout k oživení města a trávení času v ulicích.

FESTIVAL “DNY ČESKÉ A NĚMECKÉ KULTURY ”

Multižánrový festival Dny české a německé kultury patří k oceňovaným a vyhledávaným kulturním festivalům s mezinárodním přesahem a významem. Realizován je jednou ročně na území Euroregionu Elbe/Labe, souběžně na české (Ústecký kraj) i německé (Sasko) straně. Je jedním z největších prezentací české kultury v zahraničí. Festival má potenciál oslovit cca 500.000 lidí v celém Euroregionu Elbe/Labe. Jedním z cílů festivalu je představit saskému publiku významné hudební, divadelní, literární a další kulturní projekty České republiky. Prostřednictvím vzájemného setkávání umělců i publika festival nabízí a podporuje dialog mezi občany obou zemí a tím rozvoj česko-německé sítě kontaktů přesahující rámec festivalu, s cílem podpořit porozumění a evropskou integraci.

Historie festivalu

Dny české a německé kultury (DČNK) iniciovala v roce 1999 Nadace Brücke/Most, která je po dobu 19 let organizovala. Postupně se staly největším festivalem české kultury v zahraničí. Od roku 2006 je součástí festivalu rovněž prezentace německé kultury v severních Čechách, organizovaná do roku 2022 převážně organizací Collegiem Bohemicem. V roce 2018 se stala hlavním pořadatelem festivalu německá část Euroregionu Elbe/Labe. Od roku 2024 je hlavním oficiálním partnerem na české straně Veřejný sál Hraničář. Dalšími pořadateli festivalu jsou Zemské hlavní město Drážďany, Generální konzulát České republiky v Drážďanech a také původní zřizovatel Nadace Brücke/Most. Collegium Bohemicum zůstává jednou ze spolupracujících organizací.

Shrnutí 26. ročníku

Ve dnech 24. října až 10. listopadu 2024 se uskutečnily 26. česko-německé kulturní dny v Euroregionu Elbe/Labe 2024 (TDKT24). V rámci festivalu se uskutečnilo 102 akcí, z toho 76 na německé straně a 26 na české straně. Festival navštívilo na 4570 diváků, což je o zhruba 15% více než v předchozím roce. Jedná se o nový rekord česko-německých kulturních dnů. Německý partner projektu byl zodpovědný za organizaci 84 akcí, zatímco český partner za 18 akcí. Kulturní akce se konaly na 28 různých místech. Podíl akcí mimo největší města Drážďany a Ústí nad Labem činil 43 %, což je o něco více než v předchozím roce. Naplňujeme tedy cíl uspořádat přibližně polovinu akcí mimo tato dvě města.

Zahájení festivalu proběhlo v Drážďanském Zentralwerku, hlavní kulturní produkci večera bylo hudební vystoupení souboru **Concept Art Orchestra** pod vedením **Štěpánky Balcarové**. Během zahájení festivalu a následné recepce měli německé a české subjekty z oblasti politiky, správy, kulturního života a občanské společnosti možnost vést dialog a významně tak přispět k podpoře německo-českých vztahů. Společná

organizace recepce s Generálním konzulátem ČR tento aspekt ještě více posílila. Při koncipování akcí je pro nás velmi důležité, aby tento aspekt byl v centru pozornosti. Různé žánry jsou někdy více a někdy méně úspěšné, ale všichni návštěvníci získávají prostřednictvím festivalu vhled do české a německé kultury.

vybrané akce

Masterclass: Litografické mini sympo	Putování s průvodcem: Wanderlust
Autorské čtení s rozhovorem: Jan Novák – Časlavská	Čtení a bohoslužba: Texty Radka Friedricha v ekumenické bohoslužbě
Českoněmecké turné krátkých filmů: FEINKOŠT	Fanfán Tulipán (jazz)
Eli Načeva & Akim Korkin – komorní koncert	Grotest Maru: Timebank (performance)
Letní kapela feat. Jaroslav Rudiš	2in2out (koncert)
Kukal Quartet (koncert)	Nikol Bóková Quartet (koncert)
Damůza: Já, ty a to	Mirjam Laetitia Haag (koncert)

<https://www.tdkt.info/cz/program/>

<https://hranicar-usti.cz/dny-ceske-a-nemecke-kultury/>

DALŠÍ KULTURNÍ A SPOLEČENSKÝ PROGRAM

Vedle výše uvedených projektů je Veřejný sál Hraničář spoluorganizátorem nebo hostující organizací pro další řadu kulturních pořadů a projektů.

Festival dokumentárních filmů o lidských právech **Jeden svět** (18. — 22. 3. 2024)

Festival dokumentárních filmů **ElbeDock** (4. — 8. 9. 2024)

Divadelní festival **Kult**.

Scandi, LaPelicula, Be2Can – filmové přehlídky.

Cestovateslké přednášky **Ladislava Zibury** nebo **Martine Loewa**.

Čtení obětí jmen holocaustu **Jom-ha-šoa**.

Muzejní a galerijní noc, Noc kostelů.

Mladí ladí Jazz

Konsent – stand up proti obtěžování
a další...

Tým Veřejného sálu Hranicář

festival Celý léto na ulici

festival Celý léto na ulici

Galerie Hraničář

Galerie Hraničář

Galerie Hraničář

Galerie Hraničář

Galerie Hraničář

Galerie Hraničář

Kreativní dílna
Prostorová animace

Kreativní dílna
Plošková animace

Kreativní dílna
Plošková animace

Laboratorní kufřík

Parter Cup
výroba dresů – potisk triček

Kreativní dílny

Hraničář má náves

Cyklojízda

Symptomy budoucnosti
symposium

FIK – Festival ilustrace, komiksu a videoher

FIK – Festival ilustrace, komiksu a videoher

FIK – Festival ilustrace, komiksu a videoher